

gangs- eller Opgangsperiode — saaledes veksler det altid —, er Værdier, vi ikke, da vi har dem i Statens Haand, vil kaste fra os med en ligegyldig Haandbevægelse. Og det synes jeg er en af Manglerne ved det Forslag, der her er forelagt, at man ligesom kaster det væk med en ligegyldig Haandbevægelse. Hvilke Meninger man end kan have med Hensyn til Fremtiden for dette Teater, om man vil ønske at adskille Kunstarterne, om man vil ønske helt eller delvist at give det fra sig ud af Statens Hænder — og alt dette kan tænkes, og noget af det vil ske —, saa vil man gøre forkert i ikke at gøre Skridtet overvejet og efter at have sørget paa enhver Vis for, at Værdierne varetages under den nye Ordning.

Det er allerede sagt om det af de to Medlemmer af Retstatspartiet forelagte Lovforslag, at det ikke ophæver det kongelige Teater som Statsinstitution, kun Salget vil være i Stand dertil, men Salget er kun det eventuelle, Bortforpagtningen er det principale, og Bortforpagtningen betyder ikke andet, end at man midlertidig overlader en Statsinstitution til privat Drift for saa og saa længe og paa et hvilket som helst Tidspunkt kan kalde den tilbage igen til Statsdrift.

Det er endvidere sagt om dette Lovforslag — hvad det ærede Medlem Hr. Axel Dam i sidste Øjeblik har faaet Øje paa saa betids, at han allerede i sin Tale som Ordfører for Forslagsstillerne kunde kalde § 3 tilbage —, at noget økonomisk Udbytte kunde man ikke vente sig af den foreslaaede Transaktion. Salget af Teatret, Grund og Bygning, som jo paa en Maade lagdes friti Undervisningsministerens Haand, kunde naturligvis, som det allerede er sagt, bringe et meget stort Beløb ind, og hvis man slet ingen Skrupler har af nogen som helst Art, er jeg tilbøjelig til at tro, at man kunde faa mere for det end ved at indkvartere Vekselerere, som det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen tænkte sig, ved at benytte det til det storslaaede Forlystelsesetablisement, som kunde skabes dér. Med andre Ord, hvis det ærede Medlem Hr. Axel Dam havde nogle Tanker om at faa noget til Universitetets Drift, maatte han for det første være uden Skrupler, og saa maatte han for det andet paavirke Ministeren til at afhænde det til et Ispalads med Vinterskøjtebane, Danselokaler og alt muligt Gøgl. Saa er det meget muligt, at der kunde komme et stort Beløb ind, i alt Fald det største Beløb, Teatret kunde indbringe. Men efter denne skrupelløse Handling vilde det ærede Medlem Hr. Axel Dam se, at saa havde

han endda ikke faaet det allermindste til Universitetet. Det hænger jo sammen med, at Tanken om, at det kongelige Teater skulde bevares som Statsinstitution, som i Øjeblikket er i Nedadgaende, jo for nogle Aar siden har haft en Renæssance, hvor man gik med til at styrke Tanken om Teatret som Statsinstitution ved at udvide alle Pensionsbestemmelser paa en efter min og mit Partis Mening, som jeg den Gang udviklede det, heller ikke kunstforstandig Maade, fordi de bedste Kunstnere aldrig vil søge ind under Vilkaar, som er pensionsberettigende, disse vil nødvendigvis altid være for smaa for dem. Men dernæst blev der ved de Beslutninger, der blev truffet den Gang, da Hr. Appel var Kultusminister, lagt over paa Teatret en Byrde, der nu kapitaliseret viser sig at være 6 Mill. Kr., og med den moralske Forpligtelse bliver det ca. 10 Mill. Kr., hvorfra dog maa drages de 4 Mill. Kr., som man har kontant. Men der ligger altsaa en Byrde paa 6 Mill. Kr., og derved ryger enhver Øre til Universitetet.

Hvis man dernæst gaar over til det, som Lovforslaget egentlig taler om, nemlig Bortforpagtning, vil det ærede Medlem Hr. Axel Dam sikkert komme til at opleve, at Forpagtningsafgiften heller ikke vil give noget, som Universitetet kan have nogen Fornøjelse af. Selv om man skrupelløst forpagter Teatret til hvem som helst, der vil drive det, ganske som han har Lyst til, tror jeg ikke, at man med den Pensionsbyrde og Forpligtelse, som der er, vil faa nogen Privatmand til at paatage sig det, hvis man udbyder det kongelige Teater i Entreprise.

Imidlertid maa jeg sige, at jeg for saa vidt har hilst dette Lovforslag, som jeg ikke kan give min Stemme, med en vis Glæde, som det sætter en Sag paa Spidsen og ligesom fremtvinger en Diskussion og derfor ogsaa fremtvinger en Afgørelse ved at sætte Sagen, om jeg maa sige, saa brutalt under Diskussion, som de to Herrer har gjort det. Det bidrager forhaabentlig til, at man forstaar, at der her i Øjeblikket er et Spørgsmaal, som maa finde sin Løsning. Det forstaar langtfra alle, heller ikke medlem Teatrets Venner.

Den nuværende Stemning, som saa mange har talt om, skyldes efter min Mening to Ting, eller rettere tre Ting, kan man sige: den økonomiske Misère ved Teatret, den økonomiske Elendighed i Landet og den kunstneriske Misère ved Teatret. Tiden indbyder jo ikke og heller ikke Lejligheden til vidtgaende Betragtninger, jeg skal